

Leerlingboekje les 1 en 2

Naam:.....

Schrijfoopdracht 1: Wie ben ik?

Groep 7

Leren schrijven met peer response

Tekst: M. Hoogeveen, A. van Gelderen, A. Wijnbergh

Illustraties: V. van Asperen

SLO, 2018

Waarover gaan de lessen?

In de volgende 6 schrijflessen leer je hoe je het leven van jezelf en anderen kunt beschrijven.

De teksten die je gaat schrijven worden verzameld in een boek: "Beschrijvingen van jezelf en anderen".
Je klasgenoten zullen het leuk vinden om dit boek te lezen.

Autobiografie: een beschrijving van je eigen leven
Biografie: een beschrijving van het leven van een andere persoon

Voordat je gaat schrijven denk je na over hoe je het gaat aanpakken.

Tijdens het schrijven maak je de tekst duidelijk en leuk voor je lezers.

Na het schrijven bespreek je de tekst met een klasgenoot en ga je hem veranderen.

In deze lessen leer je:

- **Dat je de beschrijving van jezelf levendig kunt maken met *opsommingen* (*opsommingswoorden en leestekens*).**

Les 1: Wie ben ik?

Voor het schrijven: oefenen met opsomningswoorden

Je kunt een beschrijving van jezelf levendig maken door precies te beschrijven wat je doet, hoe je eruit ziet en welke eigenschappen je hebt.

□ Lees hoe Paulo de beschrijving van zichzelf levendig maakt:

Wie ben ik?

Hallo! Ik heet Paulo. Ik ben een lange, magere jongen met blond en krullend haar. Ik ben 10 jaar oud, maar sommigen zeggen dat ik er ouder uitzie dan ik ben. Dat komt misschien omdat ik langer ben dan mijn klasgenoten en omdat ik vaak serieus kijk. Ik heb een heel grote familie. Behalve mijn ouders heb ik ook nog twee oma's en opa's, vijf zusjes en dan ook nog wat ooms en tantes (ik weet niet precies hoeveel). Ik heb het erg naar mijn zin thuis. Mijn vader en moeder zorgen goed voor me en zijn erg lief. Ze laten me vaak spelen bij mijn vrienden en bovendien mogen die ook vaak bij mij thuis spelen. Mijn vrienden en ik mogen ook allerlei klusjes doen bij mensen in het dorp. Daar verdienen we dan geld mee. We hebben de raarste dingen gedaan. Zo maakten we een website voor een tuinbedrijfje, gingen grasmaaien, harken en onkruid uittrekken en we hebben zelfs een veerdienst opgericht. Met een roeibootje brachten we mensen voor 1 euro naar de overkant van de rivier vlakbij mijn huis. Zoals je ziet ben ik iemand die veel van avontuur en afwisseling houdt en graag veel met zijn vrienden optrekt. Misschien wil jij ook wel vrienden met mij worden.

Paulo, groep 7

Opdracht 1 (werk alleen)

□ Lees de uitleg over de beschrijving die je net gelezen hebt:

Paulo probeert precies te beschrijven hoe hij eruit ziet, hoe zijn familie eruitziet, wat hij gedaan heeft en wat voor eigenschappen hij heeft. Daardoor kun je je een *levendig beeld* vormen over hem. Hij gebruikt hiervoor **opsommingen** (bijvoorbeeld: "*een lange, magere jongen met blond en krullend haar*"). Om die opsommingen te maken gebruikt hij soms **leestekens** (zoals een komma) en soms allerlei woordjes zoals '*met*' of '*en*'. Dit soort woordjes noemen we **opsommingswoorden**. Opsommingswoorden zijn dus woorden die gebruikt worden om een opsomming te maken.

Een komma (,) vervangt in opsommingen het woordje '*en*'. Dat doet de schrijver omdat het saai is om alsmaar het woordje '*en*' te lezen. Bij een lange opsomming gebruik je vaak eerst alleen maar komma's en pas aan het eind het woordje '*en*' (bijvoorbeeld: "*Zo maakten we een website voor een tuinbedrijfje, gingen grasmaaien, harken en onkruid uittrekken en we hebben zelfs een veerdienst opgericht*"). Ook het opsommingswoord '*of*' kan door een komma worden vervangen.

Voorbeelden van opsommingswoorden:

ook
of
verder
daarnaast
daarbij
eveneens
zowel
eerst
daarna

Opdracht 2 (werk alleen)

□ Zet in de tekst op de volgende bladzijde:

1. een streep onder wat er opgesomd wordt (*de opsomming*)
2. een stippellijntje onder de *opsommingswoorden*
3. een cirkel om de *leestekens die gebruikt worden voor een opsomming*

Wie ben ik?

Hallo! Ik heet Paulo. Ik ben een lange, magere jongen met blond en krullend haar. Ik ben 10 jaar oud, maar sommigen zeggen dat ik er ouder uitzie dan ik ben. Dat komt misschien omdat ik langer ben dan mijn klasgenoten en omdat ik vaak serieus kijk. Ik heb een heel grote familie. Behalve mijn ouders heb ik ook nog twee oma's en opa's, vijf zusjes en dan ook nog wat ooms en tantes (ik weet niet precies hoeveel). Ik heb het erg naar mijn zin thuis. Mijn vader en moeder zorgen goed voor me en zijn erg lief. Ze laten me vaak spelen bij mijn vrienden en bovendien mogen die ook vaak bij mij thuis spelen. Mijn vrienden en ik mogen ook allerlei klusjes doen bij mensen in het dorp. Daar verdienen we dan geld mee. We hebben de raarste dingen gedaan. Zo maakten we een website voor een tuinbedrijfje, gingen grasmaaien, harken en onkruid uittrekken en we hebben zelfs een veerdienst opgericht. Met een roeibootje brachten we mensen voor 1 euro naar de overkant van de rivier vlakbij mijn huis. Zoals je ziet ben ik iemand die veel van avontuur en afwisseling houdt en graag veel met zijn vrienden optrekt. Misschien wil jij ook wel vrienden met mij worden.

Opdracht 3 (werk samen)

Vergelijk met je maatje wat jullie aangestreept hebben en bespreek de verschillen:

- Leg elkaar je keuzes uit. Waaraan zie je dat het om opsommingwoorden en opsommingen gaat?

Opdracht 4 (werk eerst alleen, dan samen)

Beschrijf twee kenmerken van jouw uiterlijk en verbindt ze met *een opsommingwoord*:

.....

Vraag aan je maatje om er één kenmerk aan toe te voegen. Schrijf de drie kenmerken op en gebruik *een leesteken*:

.....

Bespreek jullie beschrijvingen. Geef elkaar tips om de beschrijving preciezer en levendiger te maken. Hoe kun je de beschrijving van je uiterlijk zo maken dat een vreemde je kan herkennen? Verander de beschrijving als je maatje goede tips heeft:

.....

.....

Opdracht 5 (werk alleen)

Lees de volgende uitleg:

Je hebt net geleerd dat je opsommingen kunt gebruiken om iets precies en levendig te beschrijven. Je hebt ook gezien **hoe** je dat kunt doen:

- met *opsommingswoorden* (zoals: en, ook, daarnaast, verder)
- met leestekens: , (komma)

Met **opsommingswoorden** worden dingen naast elkaar gezet zonder vaste volgorde. Kijk maar naar de volgende opsomming:

"Ik ben een lange, magere jongen met blond en krullend haar". Als je de volgorde van de opsomming verandert in: "Ik ben een magere, lange jongen met krullend en blond haar" maakt dat niets uit. Er zijn ook opsommingen waarbij de volgorde wel belangrijk is. Kijk maar eens naar het woord **bovendien** in de volgende zin:

"Ze laten me vaak spelen bij mijn vrienden en **bovendien** mogen die ook vaak bij mij thuis spelen".

Het woordje **bovendien** geeft aan dat er iets bij komt. De volgorde is hier dus belangrijk, want het woordje **bovendien** kun je niet voorop zetten. Het is altijd het laatste deel van een opsomming. Er zijn meer van dit soort opsommingswoorden. Die noemen we *sterke opsommingswoorden*. Je kunt ze gebruiken binnen een zin maar ook in aparte zinnen om duidelijk te maken dat de dingen die je noemt bij elkaar horen, zoals in het voorbeeld hieronder.

Voorbeelden van sterke opsommingswoorden:

bovendien
zelfs
helemaal
bovenal
tenslotte

In pretpark Walibi zijn veel leuke attracties. Er is een achtbaan en er zijn botsauto's. Er is **zelfs** een wildwaterbaan.

Opdracht 6 (werk samen)

Bespreek samen de uitleg over *sterke opsommingswoorden*:

- Leg het elkaar uit als je het niet begrijpt.

Maak samen zoveel mogelijk zinnen compleet met *sterke opsommingwoorden*:

1. Mijn vriend is niet bang voor muizen, hij is niet bang voor spinnen en ..... niet voor blaffende honden.
2. Mijn zusjes en ik lijken veel op elkaar: we zijn klein, hebben allemaal donker haar en we hebben ..... dezelfde smalle handen.
3. Ik ben elf jaar en de oudste van ons gezin. Ik heb een tweelingbroer en ik heb sinds kort ..... een adoptie broertje.
4. We eten tomatensoep, pasta met kip en een salade ..... kunnen jullie genieten van ijs met slagroom.
5. Mijn vriendin is geestig, gul en ondernemend. Maar ..... is zij heel hartelijk.

› **Maak samen twee zinnen met *sterke opsommingwoorden*:**

1. ....
2. ....

Bespreek jullie zinnen. Zijn sommige keuzes beter dan andere?

Voor het schrijven: jouw tekst voorbereiden

Je gaat een tekst schrijven over jouw leven. Je schrijft alleen, maar jullie gaan eerst samen het schrijven voorbereiden. Hiervoor moet je de schrijfofdracht weten.

Lees de schrijfofdracht:

Schrijf een tekst over jouw leven voor de kinderen van je eigen klas. De kinderen zullen het vooral leuk vinden om dingen over je te weten te komen die ze nog niet weten.

Beschrijf je achtergrond (waar/wanneer geboren, je familie, je vrienden/vriendinnen), wat je met je vrienden/vriendinnen gedaan hebt, en welke eigenschappen jij hebt.

Maak je beschrijving **precies** en **levendig** met *opsommingen*. Gebruik daarvoor *opsommingwoorden* en *sterke opsommingwoorden*. Gebruik ook *leestekens* (komma's) die duidelijk maken dat je opsommingen geeft.

Je tekst is ongeveer even lang als de voorbeeldtekst.

Opdracht 7 (werk alleen)

Gebruik de informatie die je verzameld hebt bij opdracht 7.

Schrijf hieronder of in de mindmap op de volgende bladzijde op wat je gaat schrijven over:

- je achtergrond:

.....

.....

- je activiteiten met vrienden/vriendinnen:

.....

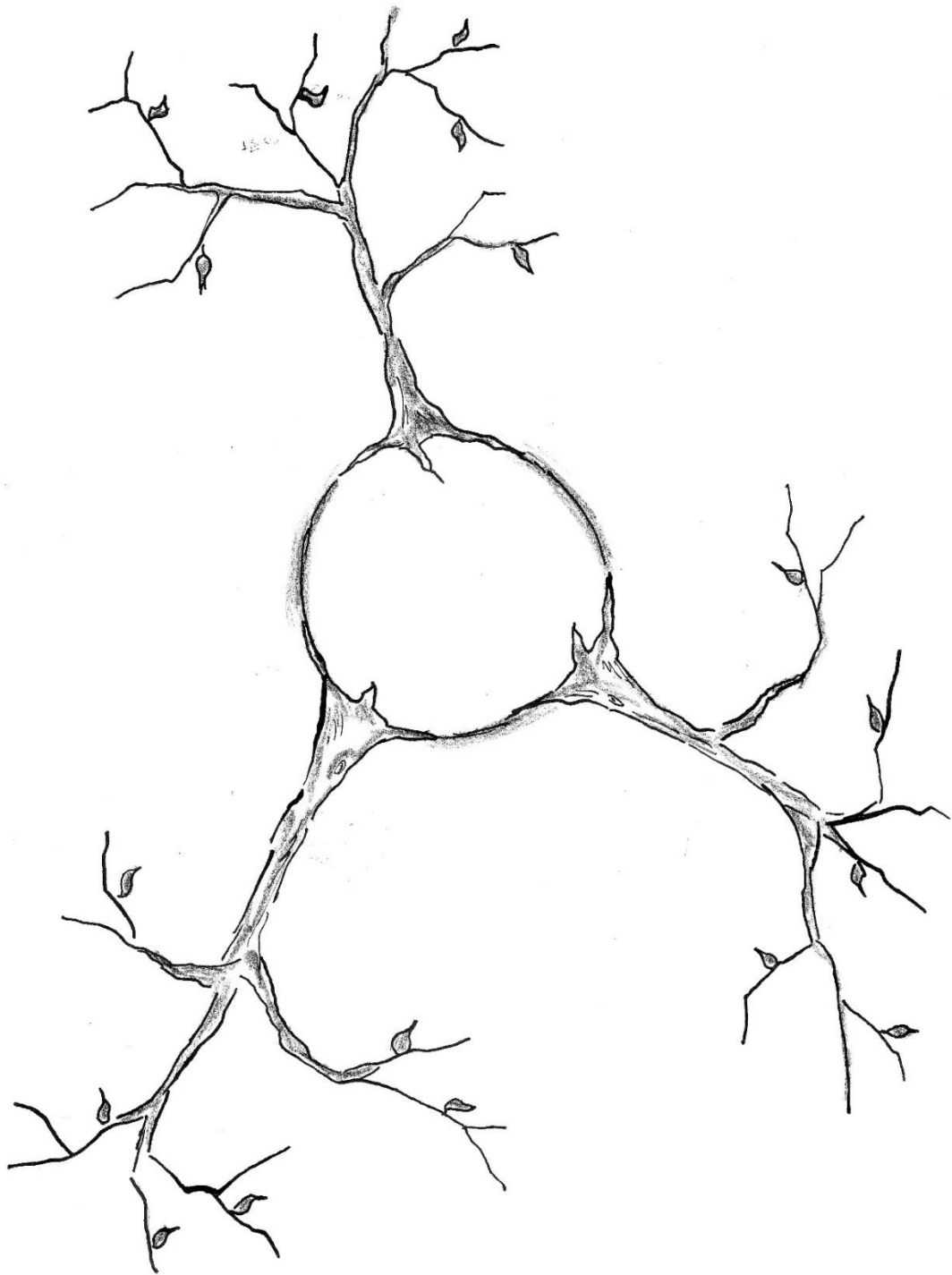
.....

- je eigenschappen:

.....

.....

Tijdens het schrijven

Opdracht 8 (werk alleen)

Schrijf je tekst over jouw leven:

- Gebruik de aantekeningen die je op de vorige bladzijde maakte.
- Lees tijdens het schrijven terug wat je geschreven hebt en let op je gebruik van (*sterke opsommingswoorden en leestekens*).
- Maak je tekst leuk om te lezen voor je klasgenoten door ze dingen te vertellen die ze nog niet weten over jou.

Opdracht 9 (werk alleen)

- Sla je tekst op in je map met je **naam+les1versie1**.
- Print je tekst en schrijf je **naam+les1versie1** erop.
- Bewaar je tekst!

Les 2 Wie ben ik?

Na het schrijven: je tekst bespreken en veranderen

Eerst lees je je eigen tekst nog eens om te zien of alles duidelijk is en wat er verbeterd kan worden. Daarna bespreek je de tekst met je klasgenoot. Je gebruikt het commentaar van je klasgenoot om de tekst te veranderen.

Opdracht 1 (werk alleen)

Lees je tekst nog eens helemaal en vraag je af of je:

- jezelf **precies** en **levendig** hebt beschreven met gebruik van opsommingen.
- je met *leestekens* en (sterke) *opsommingen* goed duidelijk maakt waar je opsommingen geeft.
- je alles wat je hebt opgeschreven wel wilt delen in het boek "Beschrijvingen van jezelf en anderen".

Maak aantekeningen in je tekst waar je de beschrijving van jouw leven preciezer en levendiger kan maken. Denk aan opsommingen.

Opdracht 2 (werk samen)

Bespreek jullie teksten om de beurt. Doe dat zo:

1. Lees de tekst van je klasgenoot.
2. Vertel wat je leuk vindt aan de tekst.
3. Vraag wat de schrijver wil veranderen om de tekst beter te maken.
4. Vertel de schrijver of je het eens bent met wat beter kan. Leg uit waarom.
5. Geef de schrijver tips hoe de beschrijving met *opsommingen* **preciezer** en **levendiger** kan.
6. Kijk of jij nog **andere** plaatsen ziet waar de beschrijvingen preciezer en levendiger kunnen.

Maak aantekeningen in je tekst van wat je nu nog meer wilt gaan veranderen.

Opdracht 3 (werk alleen)

- Verander je tekst.**
- Open je eerste versie (**naam_les1versie1**).
- Klik op opslaan als en sla je tekst op met je **naam+les2versie2** (als je nu dingen verandert en opslaat, is versie 1 ook nog bewaard als **naam+les1versie1**).
  - Gebruik je aantekeningen van de tips uit de tekstbespreking.
  - Let op de beschrijvingen met opsommingen (*opsommingswoorden, sterke opsommingswoorden, leestekens*).

Opdracht 4 Je tekst bewaren en printen (werk alleen)

- Klik op **opslaan** (niet: opslaan als, dat heb je al gedaan bij opdracht 3).
- Print je tekst en schrijf je **naam+les2versie2** erop.
- Bewaar je tekst!